

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

**ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ:
ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали II науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
другого року навчання
факультету початкового навчання**

11 жовтня 2022 року

**Харків
2022**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 9 від 21 вересня 2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали ІІ науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (11 жовтня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 68 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Авлякулієва Мадіна Реалізація ідей національного виховання в процесі позаурочної роботи	6
Андренко Наталя Шляхи розвитку пізнавального інтересу молодших школярів засобом дослідницької діяльності	7
Бєлявцева Світлана Передумови формування емоційного інтелекту молодших школярів	8
Бієнко Юлія Музейна педагогіка як засіб розвитку комунікативної компетентності молодших школярів	9
Букрєєва Ганна Особливості формування пізнавальних універсальних навчальних дій у молодших школярів	10
Верещун Діана Гурткова робота як засіб розвитку творчих здібностей учнів початкових класів	11
Видиш Марія Аналіз практики формування навчальної дії контролю в молодших школярів	12
Єфименко Оксана Моральне виховання молодших школярів засобами авторської казки	13
Жуковська Ірина Моральне виховання молодших школярів в умовах воєнного стану: провідні ідеї та сучасні підходи	14
Клімова Тетяна Соціально-педагогічні проблеми взаємодії молодших школярів та медіа	15
Коваленко Ксенія Формування критичного мислення молодших школярів у позаурочній діяльності	16
Ковальковська Наталія Формування культури поведінки учнів молодших класів в освітньому процесі початкової школи	17
Кулакова Галина Шляхи активізації пізнавальної діяльності молодших школярів засобами мультимедіа	18
Лисун Світлана Шляхи формування патріотичних почуттів молодших школярів у позаурочній діяльності	19
Литвинова Інна Фольклор як засіб морального виховання молодших школярів	20
Малахай Лариса Казкотерапія в освітньому процесі початкової школи	21
Марілова Тетяна Особливості формування навчальної мотивації молодших школярів	22
Овчарова Діана Особливості формування моральних понять учнів початкової школи	23
Олійник Ірина Особливості формування адекватної самооцінки у молодшому шкільному віці	24
Петренко Юлія Особливості формування здорового способу життя учнів початкових класів	25
Півнєв Олександр Теоретичні засади патріотичного виховання молодших школярів у початковій школі	26
Попова Вікторія Формування культури поведінки молодших школярів у процесі дозвілєвої діяльності	27
Прозор Анастасія Практичні аспекти формування пізнавального інтересу учнів молодшого шкільного віку засобами дидактичних ігор	28
Проценко Олександра Віртуальні екскурсії як засіб навчання і виховання молодших школярів	29

Моральне виховання молодших школярів в умовах воєнного стану: провідні ідеї та сучасні підходи

Жуковська Ірина

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент Л. П. Ткаченко

Виховання моральності завжди було пріоритетним напрямом української етнопедагогіки. Серед незаперечних чеснот українців переважали працелюбність, духовність, незалежність, повага до старших, традицій і звичаїв. Однак трагічні сторінки нашої історії нещадно змінювали світогляд, стирали автентичність нашого народу, нав'язували радянські стереотипи про «молодшого брата», формували відчуття меншовартості. Знадобилися довгі роки і боротьба не одного покоління дисидентів, поки українські світоглядні традиції не стали переважати в суспільній думці. Можемо стверджувати, що навіть у часи радянщини провідними ідеями сімейного виховання було прагнення виховати чесну людину, що бачила смисл життя у праці, допомозі близьким. Родина власним прикладом показувала реалізацію загальноприйнятих суспільних норм. У той же час школа формувала позиції вірного служіння державі, виконання почесних обов'язків, допомоги братнім народам. Найбільшої уваги в царині морального виховання заслуговують ідеї відомих педагогів А. Макаренка та В. Сухомлинського. Вони базувалися на принципах гуманістичного розвитку суспільства в цілому та особистості зокрема. Провідними напрямками морального виховання на засадах гуманістичного підходу були напрями виховання громадянина та колективіста, переважали ідеї людяності й рівності, етики у взаєминах особистих і колективних, засуджувалося легковірне ставлення до шлюбу, сімейних обов'язків, акцент робився саме на обов'язках, а не на правах і свободах. Між тим, ідеї А. Макаренка і В. Сухомлинського не втратили актуальності й сьогодні, бо спрямовані на формування високого морального громадянина, готового до служіння своїй Вітчизні.

Сьогодні Україна переживає нелегкі часи військової агресії з боку РФ. Однак попри нелегкі місяці протистояння українці не лише не втратили бойового духу і прагнення перемогти, а й потроїли це бажання. З упевненістю можна сказати, що саме зараз почало формуватися громадянське суспільство, а патріотизм перейшов із декларативної категорії в якісно нову – осмислену. Українці по всьому світу стали гуртуватися для спільної боротьби, допомагати Збройним силам України, підтримувати українське виробництво, нових смислів набуло волонтерство. Саме в цих умовах намітилися нові тенденції морального виховання молодшої генерації українського народу – формування патріотизму стійких українських світоглядних позицій, вивчення історичної і культурної спадщини, звернення до традицій, звичаїв, обрядів, національного одягу, пісень. Увесь світ відмічає мужність маленьких українців, які навчаються в складних умовах, збирають кошти на допомогу армії, проводять акції підтримки, передають на фронт свої малюнки. Отже, можемо відмітити, що моральне виховання сьогодні вийшло на якісно вищий рівень.